

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра філософії
(назва кафедри, яка відповідає за дисципліну)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Ректор (перший проректор)

« » 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціальна відповідальність

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
(код і назва спеціальності)

освітня програма (спеціалізація)

Організація торгівлі та комерційна логістика

(назва спеціалізації)

інститут, факультет економіко-гуманітарний, економіки та управління
(назва інституту, факультету)

мова навчання державна

Робоча програма Соціальна відповідальність для студентів спеціальності
 (назва навчальної дисципліни)
076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність освітня програма назва спеціальності)
 (спеціалізація) Організація торгівлі та комерційна логістика . – «__» ____, 2018 року.
 – 15 с.

Розробники: д-р філос. наук, проф. Бондаренко Ольга Валеріївна
 (вказати авторів, їх посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії
 Протокол від 23 серпня 2018 року, № 1

Завідувач кафедри _____ (Бондаренко О.В.)
 (підпис) (прізвище та ініціали)
 « 27 » 08 2018 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки та управління
 Протокол від «__» _____ 20__ року, № __

«__» _____ 20__ року Голова _____ (Корольков В.В.)
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Узгоджено групою забезпечення освітньої програми Організація торгівлі та комерційна логістика

«__» _____ 20__ року Керівник групи _____ (Лифар В.В.)
 (підпис) (прізвище та ініціали)

_____, 2018 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань <u>07_Управління та адміністрування</u> (шифр і назва)	цикл загальної підготовки нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність (освітня програма, спеціалізація) <u>076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</u> (Організація торгівлі та комерційна логістика) (код і назва)	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 2		5-й	5-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин – 105 год.		9-й	9-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год., самостійної роботи студента – 5,5 год.	Освітній ступінь: магістр	<i>Лекції</i>	
		14 год.	4 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		14 год.	2 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		- год.	- год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		77 год.	85 год.
		<i>Індивідуальні завдання: 14 год.</i>	
		<i>Вид контролю: екзамен</i>	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33% до 67%,

для заочної форми навчання – 1% до 99%.

1. Мета навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування у студентів фундаментальних знань теорії та практики соціальної відповідальності і відповідних професійних компетенцій.

Завдання дисципліни: вивчення теоретичних положень та організаційно-практичних аспектів формування й розвитку соціальної відповідальності як сучасного суспільного феномену зі взаємодії держави, бізнесу, суспільства і людини задля сталого розвитку суспільства; вивчення дисципліни передбачає ознайомлення студентів-магістрів із основними теоріями та розмаїттям проблем сучасних світової економіки та бізнесу в аспекті їх відповідальності перед людиною та суспільством.

У результаті вивчення дисципліни «Соціальна відповідальність» студент повинен отримати:

загальні компетентності: здатність діяти соціально відповідально та свідомо; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність до пошуку та аналізу інформації із різних джерел; вміння виявляти, ставити й вирішувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення; здатність до адаптації та дії у новій ситуації; цінування й повага різноманітності і полікультурності та здатність працювати у міжнародному контексті;

фахові компетентності:

- здатність сучасного соціально-економічного способу мислення при осмисленні соціально-економічних реалій новітнього світу та пріоритетів їх розвитку;
- здатність оцінювання ефективності та здійснення моніторингу соціальної відповідальності бізнесу;
- здатність відстежувати та генерувати нові економічні, соціальні й екологічні ідеї.

Очікувані програмні результати навчання.

Результати навчання дисципліни деталізують такі програмні результати навчання: У результаті вивчення дисципліни «Соціальна відповідальність» студент повинен:

знати:

- основний зміст усіх розділів навчальної програми; оволодіти сучасним соціально-економічним способом мислення щодо осмислення сучасних світу та людини; мати базові уявлення про основи сучасного соціального знання, що сприятиме розвитку загальної культури й соціалізації особистості; розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та життєдіяльності людини у ньому;
- концептуальні основи розвитку соціальної відповідальності; сутність, види, категорії, еволюцію, концепції, моделі та рівні соціальної відповідальності;
- нормативно-правові засади розвитку соціальної відповідальності;
- моделі корпоративної соціальної відповідальності і становлення різних типів корпоративної культури;
- критерії, показники та методик оцінювання соціальної відповідальності;
- особливості вияву соціальної відповідальності бізнесу в українських реаліях;
- сутність соціальних інвестицій як форми вияву корпоративної відповідальності роботодавців;
- сутність, складові та пріоритети розвитку соціально відповідальної політики управління персоналом;
- екологічні аспекти соціальної відповідальності та їх нормативно-правове регулювання;
- сутність, структуру, вимоги та особливості міжнародних стандартів соціальної звітності;

вміти:

- формувати механізм управління корпоративною соціальною відповідальністю;
- збирати й оцінювати інформацію з корпоративної соціальної відповідальності для прийняття рішень і формування пропозицій до програм розвитку організацій;

- ідентифікувати, аналізувати і ранжувати очікування зацікавлених сторін організації з позицій концепції корпоративної соціальної відповідальності;
- формувати ефективну взаємодію роботодавців з персоналом на засадах соціальної відповідальності;
- формувати відносини підприємства із зовнішніми організаціями на засадах корпоративної соціальної відповідальності;
- визначати напрями активізації індивідуальної та колективної екологічної відповідальності;
- посилювати соціальну відповідальність суб'єктів суспільного розвитку через соціальне партнерство;
- здійснювати моніторинг корпоративної соціальної відповідальності;
- оцінювати ефективність корпоративної соціальної відповідальності;
- аналізувати соціальну звітність організації і готувати необхідну інформацію для її формування;
- узагальнювати матеріали аналізу для формування пропозицій щодо удосконалення програм корпоративної соціальної відповідальності;
- розвивати корпоративну соціальну відповідальність як чинник підвищення конкурентоспроможності;
- застосовувати основні принципи прийняття етичних управлінських рішень;
- розробляти етичні кодекси організацій, фахівців різних професій;
- застосовувати набуті знання з проблематики соціальної відповідальності при аналізі наявного стану соціально-економічних реалій сучасного світу й перспектив його розвитку, при аналізі нагальних проблем сьогодення; будувати універсальну макромодель соціальної дійсності навколо людини, що є суб'єктом сучасних суспільної діяльності та особистого життя;
- досліджувати соціальні явища, використовувати теорію та практику соціальної відповідальності, аналізувати основні процеси та явища зовнішнього та внутрішнього світу людини; опрацьовувати різноманітні джерела інформації, формувати власну точку зору, робити висновки, приймати рішення;
- творчо використовувати знання з проблематики соціальної відповідальності у своїй матеріально-практичній та духовній життєдіяльності, грамотно формувати та формулювати власну думку з будь-яких світоглядних питань, впевнено й аргументовано захищати власну позицію.

розуміти:

- місце соціальної відповідальності в управлінні сучасною організацією та мати базові уявлення про нормативні засади регулювання соціальної відповідальності на міжнародному та вітчизняному рівнях, а також про сутність та вимоги міжнародних стандартів соціальної (економічної / соціальної / екологічної) звітності;
- особливості соціальної відповідальності різних суб'єктів соціального розвитку;
- специфіку розвитку сучасного світу та розгортання новітніх соціально-економічних процесів, в яких фахівець має виходити із принципу «мислити глобально, діяти локально».

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку.

Тема 1.1. Соціальна відповідальність як теоретичний конструкт сучасного соціального знання.

«Соціальна відповідальність» як категорія сучасного соціального знання. Концепція стійкого розвитку та концепція корпоративної стійкості. Сутність суспільного руху за соціальну відповідальність. Концептуальні основи розвитку соціальної відповідальності. Сутність, види, категорії, еволюція, концепції, моделі та рівні соціальної відповідальності. Стратегія соціальної відповідальної поведінки у ринковому середовищі. Особливості соціальної відповідальності різних суб'єктів суспільного розвитку: соціальна відповідальність людини, держави, суспільства. Правова та позаправова соціальна відповідальність.

Тема 1.2. Корпоративна соціальна відповідальність як нова філософія бізнесу.

Історія розвитку корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) та визначення КСВ. Розмаїття підходів щодо змісту КСВ. КСВ у системі соціальних функцій підприємництва. Концепція КСВ. Види КСВ. Рівні застосування КСВ. Основні напрямки КСВ. Основні принципи КСВ. Переваги КСВ для бізнесу. Моделі КСВ бізнесу і становлення різних типів корпоративної культури. Соціальна відповідальність корпорацій як інструмент конкурентної боротьби. Форми та сфери участі організацій в КСВ. Принципи чесної конкуренції, етичної поведінки компаній щодо партнерів та соціально відповідального маркетингу.

Тема 1.3. Місце соціальної відповідальності в управлінні організацією.

Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю. Механізми управління КСВ. Внутрішня та зовнішня соціальна відповідальність організації. Фінансовий та нефінансовий сектори КСВ. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності.

Тема 1.4. Соціальні, економічні, екологічні аспекти соціальної відповідальності.

Соціальні аспекти соціальної відповідальності. Економічні аспекти соціальної відповідальності. Ставлення до навколишнього середовища як форма вияву соціальної відповідальності; екологічна компонента соціальної відповідальності.

Змістовний модуль 2. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності.

Тема 2.1. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності.

Підзвітність як принцип соціально відповідального бізнесу. Соціальна підзвітність. Проблема вимірювання соціального внеску (соціального ефекту діяльності) організації. Інформаційна політика і соціальна звітність. Нормативно-правові засади розвитку соціальної відповідальності. Критерії, показники та методика оцінювання соціальної відповідальності. Соціальний звіт як явище. Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності. Корпоративний соціальний звіт. Фінансова та нефінансова звітність. Цілі та історія розвитку нефінансової звітності. Відповідальність, повноваження, обмін інформацією.

Тема 2.2. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності.

Запровадження системи корпоративної соціальної відповідальності. Концепція зацікавлених сторін: ідея, історія, сутність. Соціальні інвестиції як явище; сутність соціальних інвестицій як форми вияву корпоративної відповідальності роботодавців. Форми соціального інвестування. Соціальні програми компанії: сутність, напрямки. Сутність, складові та пріоритети розвитку соціальної відповідальності політики управління персоналом. Приклади соціально відповідальних практик.

Тема 2.3. Міжнародні стандарти та ініціативи у сфері соціальної відповідальності.

Принципи й впровадження соціальної відповідальності Міжнародні стандарти як орієнтири складання соціальних звітів. Міжнародні стандарти соціальної звітності. Сутність, структура, вимоги та особливості міжнародних стандартів соціальної звітності. Зміст, структура і вимоги міжнародних стандартів звітності.

Тема 2.4. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні.

Особливості вияву соціальної відповідальності бізнесу в реаліях новітньої України. Приклади соціально відповідальних та соціально безвідповідальних практик. Особливості соціальної звітності в Україні.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів й тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	ра- зом	у тому числі					ра- зом	у тому числі				
		лк	пр	лаб	інд	с.р.		лк	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку.												
Тема 1.1. Соціальна відповідальність як теоретичний конструкт сучасного соціального знання.	12	1	2	-	-	9	14	1	-	-	2	11
Тема 1.2. Корпоративна соціальна відповідальність як нова філософія бізнесу.	13	2	3	-	-	8	13	-	1	-	2	10
Тема 1.3. Місце соціальної відповідальності в управлінні організацією.	14	2	-	-	-	12	12	1	-	-	1	10
Тема 1.4. Соціальні, економічні, екологічні аспекти соціальної відповідальності.	13	2	2	-	-	9	13	-	-	-	2	11
Разом за змістовим модулем 1	52	7	7	-	-	38	52	2	1	-	7	42
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності.												
Тема 2.1. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності.	16	2	4	-	-	10	14	1	-	-	2	11
Тема 2.2. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності.	10	1	-	-	-	9	11	-	-	-	1	10
Тема 2.3. Міжнародні стандарти та ініціативи у сфері соціальної відповідальності.	13	2	1	-	-	10	14	1	-	-	2	11
Тема 2.4. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні.	14	2	2	-	-	10	14	-	1	-	2	11
Разом за змістовим модулем 2	53	7	7	-	-	39	53	2	1	-	7	43
ІНДЗ			-	-		-			-	-	-	
Усього годин	105	14	14	-	-	77	105	4	2	-	14	85

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціальна відповідальність у системі сучасного соціального й економічного знання.	2
2	Корпоративна соціальна відповідальність сучасного світового бізнесу.	3
3.	Соціальні, економічні, екологічні аспекти соціальної відповідальності..	2
4	Оцінювання ефективності соціальної відповідальності.	4
5	Міжнародні стандарти та ініціативи у сфері соціальної відповідальності.	1
6	Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні.	2
	Разом:	14

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	—	

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	—	

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціальна відповідальність як теоретичний конструкт сучасного соціального знання.	9
2	Корпоративна соціальна відповідальність як нова філософія бізнесу.	8
3	Місце соціальної відповідальності в управлінні організацією.	12
4	Соціальні, економічні, екологічні аспекти соціальної відповідальності.	9
5	Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності.	10
6	Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності.	9
7	Міжнародні стандарти та ініціативи у сфері соціальної відповідальності.	10
8	Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні.	10
	Разом:	77

8. Індивідуальні завдання

Для студентів денної форми навчання – не передбачені.

Для студентів заочної форми навчання – контрольна робота.

9. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація – для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв’язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення й розв’язання проблемної ситуації.

10. Очікувані результати навчання з дисципліни

Знати основний зміст усіх розділів навчальної програми дисципліни щодо сучасного соціального знання про соціальну відповідальність бізнесу перед людиною та суспільством.

Вміти визначати напрями внутрішньої та зовнішньої соціальної відповідальності організації, формувати елементи стратегії й тактики управління внутрішньою та зовнішньою корпоративною соціальною відповідальністю.

Розуміти місце соціальної відповідальності в управлінні сучасною організацією та мати базові уявлення про нормативні засади регулювання соціальної відповідальності на міжнародному та вітчизняному рівнях, а також про сутність та вимоги міжнародних стандартів соціальної (економічної / соціальної / екологічної) звітності.

11. Засоби оцінювання

Для студентів денної форми навчання: письмове опитування на лекціях, усне опитування на семінарських заняттях, захист завдання з СРС, аудиторна контрольна робота, аудиторне тестування, проведення двох підсумкових рубіжних контролів.

Для студентів заочної форми навчання: захист контрольної роботи, усне опитування на консультаціях.

12. Критерії оцінювання

Кожний змістовний модуль оцінюється за 100-бальною системою.

Оцінювання академічних успіхів студента з дисципліни «Соціальна відповідальність» здійснюється за такими критеріями та у відповідності до такої методики:

	Лекції	Семінарські (практичні) заняття	Самостійна робота студента	Підсумкове рубіжне опитування	
<i>Найменування завдань</i>	Тестові письмові опитування на лекціях (5 мкр)	Різні види поточного опитування (згідно з тематикою заняття)	Виконання тематичних письмових завдань	5 тестових завдань та 5 теоретичних завдань	<i>Разом</i>

Лекції Семінари Самостійна робота студента Підсумкове рубіжне опитування	15	40	15	30	100
---	----	----	----	----	-----

Підсумкова оцінка за семестр визначається як середня двох підсумкових рубіжних контролів за перший та другий змістовні модулі.

Екзамен проводиться за наявності незадовільної підсумкової оцінки або за вибором студента, та містить: /разом 12 запитань/ чотири теоретичних запитання, вісім тестових запитань.

Отже, екзамен оцінюється за такою шкалою:

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				30	100
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4		
9	9	9	8	9	9	9	8		

Т 1.1, Т 1.2 ... Т 2.4 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85 – 89	B	добре	
75 – 84	C		
70 – 74	D	задовільно	
60 – 69	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Тексти (конспект) лекцій /електронний/ з дисципліни «Соціальна відповідальність» (для студентів-магістрів спец. 8.03050801 - Фінанси і кредит) / Укл.: Бондаренко О.В. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2014. – 78 с. (№ 5207e)

2. Методичні рекомендації з вивчення змістовних модулів з курсу «Соціальна відповідальність», що виносяться на самостійну роботу студента (для студентів-магістрів спец. ФЕУ всіх форм навч.) / Укл.: Бондаренко О.В. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2014. – 42 с. (№ 5162e)

3. Навчальні вправи та завдання з курсу «Соціальна відповідальність» (методичні рекомендації для студентів-магістрів спец. 071 Облік та оподаткування, 072 Фінанси, банківська

справа та страхування, 075 Маркетинг, всіх форм навч.). / Укл.: Ємельяненко Є.О., Краснокутський О.В. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2017. – 38 с. (№ 6578е)

4. Методичні рекомендації з дисципліни «Соціальна відповідальність» (для студентів-магістрів спеціальностей ФЕУ заочн. форми навч.) / Укл.: Бондаренко О.В., Рябенко Є.М. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. – 54 с. (№ 7185е)

14. Рекомендована література

Базова

1. Галушка, З.І. Стратегічний менеджмент. Навч.-метод. пос. [Текст] / З.І. Галушка, І.Ф. Комарницький. – Чернівці: „Рута”, 2006.
2. Євтушевський, В.А. Основи корпоративного управління: Навч. пос. [Текст] / В.А. Євтушевський. – К.: Знання-Прес. – 2002.
3. Задихайло, Д.В. Корпоративне управління: Навч. пос. [Текст] / Д.В. Задихайло, О.Р. Кібенко, Г.В. Назарова. – Х.: Еспада, 2003.
4. Куліш, А. Соціальна відповідальність бізнесу в банківській сфері у запитаннях та відповідях [Текст] / А. Куліш. – К.: Поліграфсервіс, 2007. – 80 с.
5. Козаченко, Г.В. Основи корпоративного управління. Навч. пос. [Текст] / Г.В. Козаченко, А.Е. Воронкова, Е.Н. Коренев. – Луганськ: Вид-во СЛУ, 2001.
6. Мескон, М.Х. Основы менеджмента. Пер. с англ. [Текст] / М.Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури. – М.: «Дело», 2003. – 703 с.
7. Панченко, Є.М. Міжнародний менеджмент: навч. пос. [Текст] / Є.М. Панченко. – К.: КДЕУ, 1996.
8. Плоткін, Я.Д. «Виробничий менеджмент»: Навч. пос.: збірник вправ [Текст] / Я.Д. Плоткін, І.Н. Пашенко. – Львів: ДУ „Львівська політехніка”, 1999.
9. Управление и корпоративный контроль в акционерном обществе: Практ. пособие [Текст] / Под ред. Е.П. Губина. – М.: Юристъ. – 1999.
10. Управление организацией. Учебн. [Текст] / Под ред. А.Г. Поршнева, З.П. Румянцевой, Н.А. Соломатина. – М.: ИНФРА, 1998.
11. Хміль, Ф.І. Основи менеджменту: Підручн. [Текст] / Ф.І. Хміль. – К.: Академвидав, 2003.

Допоміжна

1. Абрамов, Р.Н. Корпоративная социальная ответственность как пример организационного изоморфизма в условиях глобализации / Р.Н. Абрамов // Журнал исследований социальной политики. Том 3. – 2005. – № 3. – С.327-347.
2. Ансофф, И. Новая корпоративная стратегия [Текст] / И. Ансофф. – СПб: ПитерКом, 1999.
3. Бадюкина, Е.А., Кучерина Н.В. Формирование корпоративной социальной ответственности и рост рыночной капитализации компаний [Электронный ресурс] / Е.А. Бадюкина, Н.В. Кучерина // Корпоративное управление и инновационное развитие экономики Севера: Вестник Научно-исследовательского центра корпоративного права, управления и венчурного инвестирования Сыктывкарского гос. ун-та. № ГР 0420700054. – 2007. – № 3. – Режим доступа: <http://koet.syktsu.ru/vestnik/2007/2007-3/2007-3.htm>.
4. Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності [Текст] / [О. Лазоренко, Р. Колишко та ін.]. – К.: Вид-во «Енергія», 2008. – 96 с.
5. Баффетт, У. Эссе об инвестициях, корпоративных финансах и управлении компаниями [Текст] / У. Баффетт. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2008. – 268 с.
6. Белявська, К.С. Соціальна відповідальність бізнесу: еволюція поглядів на проблему / К.С. Белявська // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. – 2011. – №1. – С.228-234.
7. Бизнес и общество: выгодное партнерство [Текст] / Под общ. ред. А.А. Нецадина. – Москва: Вершина, 2006. – 256 с.
8. Благоев, Ю.Е. Бизнес и общество: новая парадигма исследований. Рецензия на книгу: Post J.E., Preston L.E., Sachs S. Redefining the Corporation: Stakeholder Management and

Organizational Wealth. Stanford University Press: Stanford, 2002 / Ю.Е. Благов // Российский журнал менеджмента. – 2003. – № 2. – С.151-159.

9. Благов, Ю.Е. Концепция корпоративной социальной ответственности и стратегическое управление / Ю.Е. Благов // Российский журнал менеджмента. – 2004. – № 3. – С.17-34.

10. Благодійні інституції України: сучасний стан та перспективи розвитку (за результатами соціологічного дослідження) [Текст] / Автори: [О.В. Безпалько, Ю.М. Галустян, А.В. Гулевська-Черниш, Г.М.Лактіонова, Л.Б.Магдюк, Д.В.Непочатова, Л.М.Паливода, Г.О.Притиск]; за заг. ред. А.В.Гулевської-Черниш. – К.: Книга плюс, 2008. – 120 с.

11. Блинов, А.О. Предпринимательство на пороге третьего тысячелетия [Текст] / А.О. Блинов, И.Н. Шапкин. – М.: МАЭП, ИИК «Калита», 2000. – 152 с.

12. Богма, Ю.К. Якісне дослідження методів впровадження соціальної відповідальності бізнесу в Україні [Текст] / Ю.К. Бегма, О.Ю. Вінніков, О.І. Редько. – К.: 2006.

13. Брэдгард, Т. Социальная ответственность бизнеса между государственной политикой и политикой предприятий / Т.Брэдгард // SPERO. – 2005. – №2. – С.50-70.

14. Бутко, М. Генезис соціальної відповідальності бізнесу та її становлення в Україні / М. Бутко, М. Мурашко // Економіка України. – 2009. – № 7 (572). – С.74-85.

15. Бутова, Т.В. Власть и бизнес в современном обществе: монография [Текст] / Т.В. Бутова, М.В. Ерхова. – М.: Маросейка, 2007. – 192 с.

16. Виссема, Х. Менеджмент в подразделениях фирмы [Текст] / Х. Виссема. – М.: Инфра-М, 1996.

17. Виханский, О.С. Менеджмент: человек, стратегия, организация, процесс [Текст] / О.С. Виханский, А.И. Наумов. – М.: Экономика, 1995.

18. Воробей, В. Корпоративна соціальна відповідальність чи вигода? / В.Воробей // Києво-Могилянська Бізнес Студія. – 2005. – № 10. – С. 25-36.

19. Галушка, З.І. Соціальна відповідальність як функція держави у сучасній економіці: необхідність, межі, завдання / З.І.Галушка // Вісник НБУ. – 2008. – № 3. – С.31-36.

20. Герет, Т. М. Етика бізнесу: Пер. з англ. [Текст] / Т.М. Герет, Р.Дж. Клоноскі. – К.: Основи, 1997. – 214 с.

21. Герчикова, Н.Й. Деловая этика и регулирование международной коммерческой практики [Текст] / Н.Й.Герчикова. – М.: Консалт-Банкир, 1998.

22. Гизатулин, А.В. Корпоративное управление, социальная ответственность и финансовая эффективность компании / А.В. Гизатулин // Российский журнал менеджмента. – 2007. – Том 5, № 1. – С.35-66.

23. Грішнова, О.А. Екологічний вектор соціальної відповідальності / О.А. Грішнова, В.П. Думанська. – Экономика и управление. – 2001. – № 3. – С. 32-41.

24. Грицина, Л.А. Еволюція та формування концепції корпоративної соціальної відповідальності підприємств [Электронный ресурс] / Л.А. Грицина. – Хмельницький національний університет. – Режим доступа: http://www.rusnauka.com/5_NTSB_2007/Economics/20157.doc.htm.

25. Грицина, Л.А. Вибір системи оцінки стану корпоративної соціальної відповідальності для машинобудівних підприємств Хмельницької області / Л.А. Грицина // Наука й економіка. – 2009. – № 1 (13). – С.93-97.

26. Гугніна, Т. Етичні засади підприємництва / Т. Гугніна // Вісник Української академії державного управління при Президенті України. – 1999. – № 3, с. 7.

27. Дениелс, Джон Д. Международный бизнес: внешняя среда и деловые операции. Пер. с англ. [Текст] / Джон Д. Дениелс, Ли Х. Радеба. – М.: Дело Лтд, 1994.

28. Дерлоу, Д. Ключові управлінські рішення. Технологія прийняття рішень. Пер. з англ. [Текст] / Д. Дерлоу. – К.: Всесвіт, 2001.

29. Джеймс, А.Ф. Вступ у бізнес [Текст] / А.Ф. Джеймс, Едвін Г. Долан Стонер. – К.: 2000.

30. Дмитриева, Е. Корпоративная социальная отчетность [Электронный ресурс] / Е.Дмитриева. – Режим доступа: http://www.dv-reclama.ru/?p_id=2836.

31. Жаліло, Я.А. Економічний діалог: партнерство заради прогресу [Текст] / Я.А. Жаліло, І.М. Акімова, Д.В.Ляпін. – К.: МСД, 2007. – 123 с.
32. Зінченко, А.Г. Соціальна відповідальність в Україні: погляди різних стейкхолдерів. Регіон. аспект [Текст] / А.Г. Зінченко, М.А. Саприкіна. – К.: Фонд «Східна Європа», 2008. – 60 с.
33. Іщенко, М.П. Людинознавча компетентність керівника, менеджера, спеціаліста: Монографія [Текст] / М.П. Іщенко, І.І. Руденко. – Черкаси: Відлуння-Плюс, 2003.
34. Каптерев, А. Смысл и выгоды социальной ответственности [Электронный ресурс] / А. Каптерев. – Режим доступа: <http://www.prompolit.ru/159672>.
35. Кер, Дж. Р. Канадский поход к корпоративной социальной ответственности (КСО) / Джон Р. Кер // Бизнес и общество. – 2004. – № 4-5 (23-24). – С.28-30.
36. Кинг, У. Стратегическое планирование и хозяйственная политика [Текст] / У.Кинг, Д. Клиланд. – М.: Прогресс, 1982.
37. Кириченко, О. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності [Текст] / О.Кириченко, І. Кавас, А. Ятченко. – К: Фінансист, 2000.
38. Китчин, Т. Корпоративная социальная ответственность: в фокусе бренд / Т.Китчин // Менеджмент сегодня. – 2003. – № 5. – С.21-30.
39. Коник, Д.Л. Соціальна відповідальність бізнесу в Україні: Матеріали експертного дослідження / НАН України; Ін-т соціології; Фонд «Інтелектуальна перспектива»; Представництво Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) [Текст] / Д.Л. Коник, М.В. Олійник, Ю.О. Привалов; О. Ю.Саєнко (відп. ред.). – К.: Батискаф, 2002. – 72 с.
40. Корпоративная социальная ответственность: управленческий аспект: монографія [Текст] / Под общ. ред. И.Ю. Беляевой, М.А. Эскиндарова. – М.: КНОРУС, 2008. – 504 с.
41. Корпоративная социальная ответственность бизнеса. Экспертная оценка и практика в Украине [Текст] / (коллектив авторов). – К.: ТЭФ ОЛБИ, 2008. – 160 с.
42. Костин, А. В русле мировой тенденции – от благотворительности к социальной ответственности / А.В. Костин // Большой бизнес. – 2005. – № 3. – С.43-48.
43. Котлер, Ф. Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства. Пер. з англ. [Текст] / Ф. Котлер, Н. Лі. – К.: Стандарт, 2005. – 302 с.
44. Котлубинский, А. Социальная ответственность бизнеса как форма социального партнерства [Электронный ресурс] / А. Котлубинский. – Режим доступа: <http://www.osspr.ru/social/prijets>.
45. Кричевський, Н.А. Корпоративная социальная ответственность [Текст] / Н.А. Кричевский, С.Ф. Гончаров. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и Ко», 2007. – 216 с.
46. Курбан, А. Теория и практика социальной корпоративной ответственности [Электронный ресурс] / А. Курбан. – Режим доступа: <http://www.profil-ua.com/tomorrow/67/1446/>.
47. Лаптева, Л.Г. Социальная ответственность бизнеса. Корпоративная отчетность – новый фактор взаимодействия бизнеса и общества: Сб. ст., лекций и выступлений [Текст] / Л.Г. Лаптева. – М.: ЗАО Финансовый издательский дом «Деловой экспресс», 2004. – 310 с.
48. Либоракина, М. Социально ответственный бизнес: Глобальные тенденции и опыт стран СНГ: Пер. с англ. [Текст] / М. Либоракина. – М.: Фонд «Институт экономики города», 2001. – 114 с.
49. Лебедева, И.П. Японские корпорации: стратегия развития [Текст] / И.П. Лебедева. – М.: Экономика, 1995.
50. Ляховецкая, Е. Социально-ответственный бизнес: за и против [Электронный ресурс] / Е. Ляховецкая. – Режим доступа: <http://consultant.berator.ru/article/71>.
51. Льюис, Р.Д. Деловые культуры в международном бизнесе [Текст] / Р.Д. Льюис. – М., 1999.
52. Майер, П. Культура бизнеса / П. Майер // Проблемы теории и практики управления. – 2001. – № 4.
53. Мельник, С.В. Соціальна відповідальність бізнесу як складова соціальної політики України / С.В.Мельник // Економіка та держава. – 2007. – № 5. – С. 72.

54. Основы предпринимательского дела (Благородный бизнес) [Текст] / Под ред. Ю.М. Осипова. – М., 1992.
55. Осовська, Г.В. Стратегічний менеджмент [Текст] / Г.В. Осовська, О.Л. Фіщук, І.В. Жалінська. – К.: Кондор, 2003.
56. Оучи, У. Методы организации производства: японский и американский подходы [Текст] / У. Оучи. – М.: Экономика, 1984.
57. Петрос, О.М. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної соціальної політики: [монографія] [Текст] / О.М. Петрос. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 152 с.
58. Пивоваров, И.С. Стратегический менеджмент холдинга [Текст] / И.С. Пивоваров. – СПб: Печатный двор, 1994.
59. Пивоваров, С.Е. Международный менеджмент [Текст] / С.Е. Пивоваров, Л.С. Тарасевич, А.И. Майзель. – СПб.: Питер, 2001.
60. Пивоваров, С.Е. Международный менеджмент [Текст] / С.Е. Пивоваров. – СПб., 2000.
61. Радченко, В.В. Международный менеджмент [Текст] / В.В. Радченко. – К., 2000.
62. Раціональні ділові норми і корпоративна практика. Деякі принципи. Мат-ли семінару "Раціональні ділові норми і корпоративна практика" (Лондон, 13.04.1997 р.) (вересень 1997 р.).
63. Серван-Шрайбер, Ж.-П. Ремесло предпринимателя. Пер. с франц. [Текст] / Ж.-П. Серван-Шрайбер. – М.: Экономика, 1994.
64. Сивава, Т. Факторы формирования социальной ответственности бизнеса [Текст] / Т. Сиваева. – М.: Фонд «Институт экономики города», 2002. – 42 с.
65. Система стандартів екологічного менеджменту. – Режим доступу: <http://www.iso14000-iso14001-environmental-management.com/>.
66. Современный бизнес: Учебник: В 2-х т.: Пер. с англ. – М.: Республика, 1995.
67. Соціально-економічний стан України: наслідки для народу та держави: Національна доповідь [Текст] / За заг. ред. В.М. Гейця, А.І. Даниленка, М.Г. Жулинського, Е.М. Лібанової, О.С. Онищенко. – К.: НВЦ НБУВ, 2009. – 687 с.
68. Социальная ответственность: новые требования к бизнесу в постиндустриальную эпоху // Персонал. – 2002. – № 2. – С. 72-78.
69. Теория государства и права: Учебн. для вузов [Текст] / Под ред. проф. В.М. Корельского, В.Д. Перевалова. – М.: НОРМА, 2002.
70. Ткаченко, Л.Г. Соціальна відповідальність підприємця у вимірах масової свідомості [Текст] / Л.Г. Ткаченко // Соціальна перспектива і регіональний розвиток: зб. наук. пр. – Запоріжжя: ЗНУ, 2006. – С. 64-70.
71. Файдор, М. Ответственность бизнеса [Текст] / М. Файдор // Деловой. – 2008. – № 5. – С. 66-69.
72. Фукуяма, Ф. Доверие: социальные добродетели и путь к процветанию. Пер. с англ. [Текст] / Френсис Фукуяма. – М.: АСТ, 2006. – 730 с.
73. Хачатуров, Р.Л. Юридическая ответственность [Текст] / Р.Л. Хачатуров, Р.Г. Ягутян. – Тольятти: М.нар. академия бизнеса и банковского дела, 1995. – 200 с.
74. Хто і як формує в Україні національну управлінську еліту? – Аналітична доповідь // Міжнародний фонд "Відродження", 1997 (<http://park.kiev.ua/osvita/archive/anzvit8-4.html>).
75. Щецин, Г.В. Профессиональная ориентация, подготовка и оценка персонала [Текст] / Г.В. Щекин, В.И. Яровой. – К.: МАУП, 1995.

15. Інформаційні ресурси

1. Баб'як О.С. Екологічне право України: Навч. пос. для в.н.з. / О.С.Баб'як, П.Д.Біленчук, Ю.О.Чирва: [Електрон. ресурс]. – К.: Атіка, 2000. – 216 с. – Режим доступу: <http://radnuk.info/pidrychnuku/ekolog-pravo/43-babuak/>.
2. Бізнес і соціальна відповідальність. Повні уроки. – Режим доступу: <http://school.xvatit.com/index.php>.
3. Добрые дела немецких предпринимателей [Электронный ресурс]. – Режим доступа:

http://emigration.russie.ru/news/6/7065_1.html.

4. Думки та погляди населення України щодо соціальних інвестицій бізнесу в українську громаду [Електронний ресурс]: за даними Всеукр. конференції «Фонди громад в Україні: стан та перспективи розвитку» 14.03.2008 р. / підготувала Любов Паливода. – Режим доступу: <http://www.ufb.org.ua/library/321.html>.

5. Ініціативи соціальної відповідальності 2007 «Майкрософт Україна» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.microsoft.com/ukraine>.

6. Корпоративная социальная ответственность. Общие понятия. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://un.by/print/ru/undp/gcompact/res/csr.html>.

7. Соціальна відповідальність бізнесу. – Режим доступу: <http://knowledge.allbest.ru/economy/>.

8. Соціальна відповідальність бізнесу: Центр перспективних соціальних досліджень НАНУ. – Режим доступу: <http://cpsr.org.ua/index.php>.

9. Соціально відповідальний бізнес в Україні. – Режим доступу: http://www.un.org.ua/files/SURVEY_UKR.pdf.

_____, 2018 рік